

فروش 6 اثر میلیاردی در هفتمین حراج تهران

18 تیر 1396

حراج تهران با مجموع فروش 126 میلیارد تومان رکورد حراج های قبل خود را شکست. در حراج هفتم تهران 6 اثر قیمتی بیش از یک میلیارد تومان فروخته شدند و اثری از مجموع درختان سهراب سپهری با 3 میلیارد تومان و اثر "شاعر و قفس" پرویز تناولی با قیمت 2.5 میلیارد تومان و دو اثر دیگر از مجموع درختان سهراب و اثر عقاب نایبای بهمن محمصص به قیمتی حدود یک میلیارد سه اثر گران قیمت هفتمین حراج تهران شدند.

حراج تهران در ادامه مسیرش در حمایت از هنر و هنرمند ایرانی، هفتمین دور خود را برگزار کرد. در این دوره با ارائه 72 اثر شاخص هنر مدرن و کلاسیک از 57 هنرمند آغاز به کار کرد. این آثار فاخر منتخب، توسط برگزارکنندگان این حراج، دو روز پیش از برگزاری حراج در هتل پارسیان آزادی در معرض نمایش عموم قرار گرفتند و در 16 تیرماه به مزایده گذاشته شدند.

با تاملی کلی بر این حراج می توان دریافت هفتمین حراج تهران به موفقیت چشمگیری نسبت به حراج های پیشینش دست یافته است و مسیر روبه رشدی را طی 6 سال برگزاری در پیش گرفته است، آثار این حراج مانند دو دور پیش توسط حسین پاکدل چکش خوردند و همچنین با انتشار اطلاعات مفیدی که از طریق کاتالوگ به معرفی هنرمندان و شرح کاملی از آثار و نمایش آثار در برگزاری این حراج به عمل آمده بود، موفق عمل کرد. در نوشتار ذیل ضمن ارائه اطلاعات آماری و توضیحاتی از پیشین آثار به بحث در مورد نتایج فروش این حراج خواهیم پرداخت.

این حراج در چهار دسته بندی کلی نقاشی، نقاشی خط، حجم و عکس آثاری از هنرمندان مدرن و هنرمندان کلاسیک ارائه می داد، تعداد آثار این دوره بر اساس داده های به دست آمده از حراج تهران 72 اثر بود و بیشترین حجم آثار متعلق به نقاشی است که به دلیل تنوع در ژانر و کثرت هنرمندان این حوزه قابل پیش بینی و انتظار بود، اگرچه در دوره های پیشین میزان تراکم آثار کمتر از دور کنونی بوده اما در دوره هفتم حراج، آثار نقاشی با بیش از 56 اثر بیشترین آثار را در خود داشت، فراوانی آثار بعد از نقاشی متعلق به مجسمه با تعداد 9 اثر و 6 اثر نقاشی خط بود. همچنین در دور هفتم با قرار گرفتن تنها یک عکس از مجموع "سفید برفی" و متعلق به عباس کیارستمی هیچ عکس دیگری در این حراج حضور نداشت، همچنین در میان آثار هیچ اثر خوشنویسی به این حراج راه نیافته بود.

بر اساس داده های به دست آمده از بیشترین حجم فروش در حوز نقاشی دیده می شود که با توجه به فراوانی اثر و همچنین با توجه به تنوع آثار شرکت کننده قابل انتظار بوده و رشدی 28 درصدی نسبت به برآورد کمینه را داشت. فروش کلی نقاشی 18 میلیون از 26 میلیون تومان بود که بیش از ربع فروش کلی را از آن خود کرد که با توجه به تعداد آثار نقاشی رقمی قابل انتظار

بود. به این ترتیب بهای متوسط فروش برای هر اثر نقاشی 320 میلیون تومان رقم می‌خورد که در عرصه مبادلات آثار هنرهای تجسمی در کشور تاکنون بی سابقه بوده است.

تنها عکس موجود در هفتمین حراج تهران 220 میلیون چکش خورد

درصد رشد قابل ملاحظه عکس عباس کیارستمی نسبت به برآورد کمینه از میران اشتیاق خریداران به آثار کیارستمی و محبوبیت این کارگردان قدر سینمای ایران را نمایان کرده است، این عکس متعلق به مجموعه عکس "سفید برفی" است مجموعه‌ای که دربرگیرنده شماری از مفهومی‌ترین آثار عباس کیارستمی است و از مشهورترین سری کارهای کیارستمی در مارکت بین‌المللی است و در عین حال در دوره زمانی وسیع ۲۰ ساله کار شده است.

این اثر در برداشت اول برگردانی از حرف‌های کمابیش گفته شده در فیلم‌ها و دیگر آثار اوست. در یک نگاه گذرا ممکن است این مجموعه عکس‌های وی را کارهایی از ژانر منظره با تأکیدی خاص بر برف، درخت و یا جاده قلمداد کنیم. اما در نگاهی عمیق‌تر، هنگامی که به حد بالای انتزاع و تقلیل‌گرایی و مهمتر از آن رویکرد نمادگرایانه به پدیده‌های طبیعی در این عکس‌ها توجه کنیم، تفاوت ماهوی آنها با فیلم‌ها و یا نمونه‌های ظاهراً مشابه از تصاویر منظره، به تدریج آشکار می‌شود. در قیاس با دیگر آثار کیارستمی، این مجموعه با همه سادگی و صراحت در لایه ظاهری، از زبان هنری به مراتب پیچیده‌تر و نگاهی کنایه‌ای‌تر برخوردار است. آنچه که تمامی آثار مجموعه «سفید برفی» را به یکدیگر پیوند می‌دهد، عنصر برف است که بر زمینه همه تصاویر حاکمیت داشته اما کاملاً مشخص است موضوع اصلی در هیچ یک از این تصاویر اساساً برف نیست، در حقیقت حضور برف تنها پس‌زمینه‌ای است برای حکایت پدیده‌ای دیگر که بر آن ظاهر می‌شود. این پدیده اغلب یک یا چند تنه درخت است که به شکل موهومی در قلب تصویر دیده می‌شود. گویی برف به مثابه یک وضعیت خاص در طبیعت، صرفاً بستری است برای انتزاعی کردن یک عنصر دیگر یعنی درخت که همیشه به طور ناقص دیده می‌شود، گاه نیم‌تنه و گاه از طریق سایه‌اش. بدین سان کیارستمی از برف آشنایی‌زدایی کرده تا به یک مفهوم کلی همچون زندگی، هستی و وجود اشاره کند. در اینجا نه فقط برف، بلکه درخت نیز تنها یک نماد است که نه از واقعیت خودش، بلکه از استعاره‌های مترتب بر آن سخن می‌گوید. رهیافت هنری کیارستمی انتزاعی کردن پدیدارهای طبیعت و جهان پیرامونی و در واقع نوعی آشنایی‌زدایی از آنهاست، به طوری که مخاطب خیلی زود درمی‌یابد که مضمون اصلی هنر او نه جلوه ظاهری و زیبایی‌شناختی برف، باران، درخت، راه و در دیوار، بلکه مفاهیمی ذهنی در ورای آنهاست. تصاویر به ظاهر ساده، ولی عمیقاً کنایه‌ای او به راحتی از جذابیت‌های بصری و جنبه‌های شاعرانه عبور کرده و در دنیای نمادین حکمت و معنا سیر می‌کند.

تابلوی کیارستمی اولین اثری بود که در حراج هفتم چکش خورد، برای این تابلو برآورد قیمتی بین 150 تا 200 میلیون ارزیابی شده بود که با رشد 46 درصد نسبت به کمینه با قیمتی معادل 220 میلیون تومان چکش خورد، که خود جابجایی رکورد قیمت عکاسی در ایران محسوب می‌شد.

در میان 72 اثر موجود 22 اثر با قیمتی بیش از ماکزیمم برآورد اولیه فروخته شد در واقع 30 درصد از آثار با قیمتی بیشتر از پیشین برآورد اولیه چکش خوردند همچنین با بررسی نتایج این حراج می‌توان گفت 10 درصد از آثار پایین‌تر از قیمت پای آنها و 59 درصد بین دو رقم پای پیشنهادی به فروش رسیدند.

هفتمین حراج تهران در دو بخش هنر کلاسیک و هنر مدرن و به ترتیب با تعداد 13 اثر کلاسیک از 13 هنرمند و 59 اثر مدرن از 44 هنرمند معاصر برگزار شد، هنرمندان آثار کلاسیک عبارت بودند از کمال‌الملک، علی‌اکبر صنعتی، آقا بالا، علی‌محمد حیدریان، حسین شیخ، حسین ارژنگی، حسین طاهرزاده بهزاد تیریزی، محمدعلی زاویه، میرزا آقا امامی، جواد رستم‌شیرازی، محمود فرشچیان، حسین خطایی و مجید مهرگان.

همچنین شامل آثاری از هنرمندان مدرنی چون پرویز تناولی، سهراب سپهری، بهمن محمص، محمد احصایی، منوچهر یکتایی، پرویز کلانتری، حسین زنده‌رودی، منوچهر یکتایی، منوچهر معتبر، منوچهر نیازی، نصرالله افجه‌ای، رضا مافی، منیر فرمانفرمایان، توکل اسماعیلی، مسعود عربشاهی، جعفر روحبخش، ابوالقاسم سعیدی، منصور قندریز، عبدالرضا دریاییگی، مارکو گریگوریان، داوود امدادیان، هوشنگ پزشک‌نیا، احمد اسفندیاری، محمود جوادی پور، علیرضا اسپهبد، آیدین آغداشلو، زازه تباتبایی، ناصر اویسی، عباس کیارستمی، محسن وزیری مقدم، غلام‌حسین نامی، سیراک ملکوتیان، لیلی متین دفتری، حسین

محبوبی، بهجت صدر، مهدی سبحانی، جعفر روحبخش، کوروش شیشه‌گران، ناصر عصار، سیاوش کسرابی، مهدی ویشکایی، هادی هزاوه‌ای، گارنیک درهاکویان، سونیا بالاسانیان بود. با این تقسیم‌بندی دوگانه توسط حراج تهران که نام‌گذاری حراج نیز بر این اساس بود، دسته‌بندی و نتایج منتج از حجم فروش این دو دسته در جدول زیر نمایانگر استقبال مجموعه‌داران نوپا و خریداران جدید از آثار مدرن است.

بیشترین و کمترین درصد رشد در هفتمین حراج تهران:

حراج تهران طبق استانداردهای بین‌المللی و بر اساس فرمول جهانی قیمت‌گذاری در حوزه هنرهای تجسمی، با در نظر گرفتن مارکت هنرمندان در داخل کشور رقم پایه قیمت کلی آثار را برآورد می‌نماید.

آمار فروش این دوره نشان می‌دهد که بیشترین افزایش قیمت به نقاشی درخت منوچهر نیازی با نرخ رشد 200 درصد تعلق داشت، این نقاشی در حالی که قیمتی حدود 50 تا 70 میلیون تخمین زده شده بود، با دوبرابر قیمت پایه خود 150 میلیون تومان فروخته شد. این اثر منوچهر نیازی مجموعه درختانی در هم پیچیده است این مفهوم رمزآلود درخت سال‌هاست ذهن نیازی را به خود مشغول داشته و در جانش ریشه دوانده است.

نقاشی منوچهر نیازی با درختان ستبر با ریشه‌هایی که گویی تا عمیق‌ترین لایه‌های زمین ریشه دوانده‌اند، روح را به دنیایی اساطیری پرواز می‌دهد. ایستادن در مقابل بوم‌های عظیم او که با انبوهی از تنه‌های سپیدار پر شده، یادآور نخستین مأمن بشر است؛ جنگل‌های انبوه، سایه‌سار خوش درختان، خنکای روز، وهم شب و رطوبت فضا. در زبان اساطیری، درخت، تصویری مثالی از آیین تمام‌نمای انسان و ژرف‌ترین خواست‌های اوست. این عنصر طبیعی، زاینده انبوهی رمز است که گسترش می‌یابد و در عمیق‌ترین بن‌مایه‌های آیینی، فرهنگی و هنری رخنه می‌کند. گویی میان درخت و انسان، تشابهی ازلی هست: هر دو بر زمین جای دارند و سر در آسمان، ریشه در خاک دارند و از آن قوت می‌گیرند و رشد می‌کنند. در این اثر، تکرار تنه درختان با باز نمودی از درهم فشردگی، در کنار قدرت اجرای نقاش، نمادی از استقامت است. رنگ‌ها بر روی بوم ریخته و پاشیده می‌شود و قبل از آنکه مجال خشک شدن یابد به واسطه کاردک، با جهش‌هایی تند و آنی، جمع شده و بدین ترتیب تصویر درخت ظاهر می‌شود؛ آرام و صبور، ماندگار و جاودانه. تابلوهای نیازی را می‌توان تصویری از عمیق‌ترین تنهایی‌های بشری دانست. درختان رنگ‌پریده، در پس لکه‌های قرمز و زرد درخشان، در پاییزی ابدی فرو رفته‌اند. انبوهشان، جلوی دیدن آسمان را گرفته و راه گریزی نیست و می‌باید در میان تنه‌های ستبرشان گم شد و ملال و بهت خویش را پنهان کرد. حسرت و اماندگی و جداماندن از اصل و رویای وصال با کور سوپی از امید، روح ناظر را به انتهای کوره‌راه‌های میان درختان فرا می‌خواند و این چنین سفر، دوباره آغاز می‌شود.

دومین اثر با بیشترین درصد رشد پس از منوچهر نیازی، مربوط به آبرنگ روی مقوای آقابالا - نقاش‌باشی ناصری- بود که با 138 درصد دومین نرخ رشد را از آن خود کرد. آقابالا، ملقب به "نقاش‌باشی" هنرمند آبرنگ‌کار و روغنی‌کار دوره قاجار، از جمله نقاشان کمتر شناخته شده عهد ناصری بوده است. او برخلاف بسیاری از هنرمندان هم‌دوره‌اش، برای فراگیری تکنیک‌های نقاشی به خارج از ایران سفر کرد و در قفقاز با شیوه فرنگی‌کاری و نقاشی مناظر و مفهوم پرسپکتیو در نقاشی آشنا شد. پس از بازگشت به ایران به جمع نقاشان دربار و کتابخانه سلطنتی پیوست و آثار ارزشمندی را در محدود سال‌های ۱۲۷۷ تا ۱۳۰۰ هجری قمری اجرا و از خود به یادگار گذاشت.

در میان نقاشی‌های بازمانده از دوره قاجار که بنای شمس‌العماره را به تصویر کشیده‌اند، اثر حاضر با تاریخ ۱۲۸۳ ه.ق یکی از قدیمی‌ترین تصاویر ثبت شده از این بناست که به لحاظ تاریخ هنر و معماری عهد قاجار بسیار قابل توجه است. در این نقاشی تصویر نمای شمس‌العماره از سمت داخل حیاط مجموعه کاخ گلستان و از روبه‌رو نقاشی شده که دارای پلکانی در مقابل ساختمان است (بعدها این پلکان برداشته شده و امروز دیگر اثری از آن نیست). همچنین در این تصویر، از برج ساعت معروف بالای پشت‌بام عمارت که بعدها از طرف ملکه ویکتوریا به ایران هدیه و نصب شد، خبری نیست. سبک واقع‌گرایانه این اثر و توجه هنرمند به نمایش جزئیات و تزیینات وابسته به معماری (گچ‌بری و کاشی‌کاری‌های هفت‌رنگ) نیز در جای خود بسیار چشم‌نواز است.

سومین اثر با 117 درصد رشد، آبرنگ پزشکیا بود، قیمت‌های مناسب برای این آثار باعث افزایش نرخ رشد آنها و ایجاد رقابت در خرید این آثار شده است. اثر پزشکیا نیز نمونه‌ای شاخص از سبک هنری هوشنگ پزشکیا و همچنین توجه او به بازنمایی مسائل اجتماعی جامعه، مردم زحمت‌کش و طبقه کارگر است. زمانی که پزشکیا در اوایل دهه ۱۳۳۰ برای کار به آبادان می‌رود و در شرکت نفت استخدام می‌شود زندگی دشوار مردم در آن منطقه، هوشنگ پزشکیا را سخت متأثر می‌کند و این تأثیرپذیری در پرتره‌هایی همچون اثر حاضر، به ثبت می‌رسد. پزشکیا در این اثر به روشی منحصر به فرد و توأم با هیجان‌های درونی‌اش، پرتره‌ای را به تصویر درآورده که می‌توان در آن مهم‌ترین ویژگی سبکی او، یعنی توجه به بیان بصری هیجان‌گرا یا اکسپرسیونیستی را به تماشا نشست...

ده اثر برتر با بیشترین قیمت چکش‌خورده در هفتمین حراج تهران

در بین 72 اثر موجود در مزایده تنها یک اثر به فروش نرسید این اثر متعلق به جواد رستم شیرازی بود که یکی از موضوعات رایج نگارگری ایرانی «بزم» را به تصویر کشیده بود، جواد رستم شیرازی از برجسته‌ترین نقاشان سنت‌گرای ایرانی است که آثار نگارگری، تذهیب و همچنین فرش‌های با ارزشی را طراحی کرده که اکنون در موزه‌های مختلف داخلی و خارجی نگهداری می‌شوند.

اما در میان ده صدرنشین جدول، بیشترین میزان افزایش قیمت و نرخ رشد متعلق به "اردوگاه همایونی" کمال‌الملک بود که با رشدی 92 درصدی بوده است، اردوگاه همایونی کمال‌الملک نمونه‌ای شاخص یکی از شناخته‌شده‌ترین دوره‌های هنری معروف به کمال‌الملک است، که در سال ۱۲۹۹ ق آفریده شده است. این اثر که در آستانه چهل سالگی استاد پرداخته شده، به خوبی بیانگر ویژگی‌های رفتاری وی در مواجهه با موضوع طبیعت و منظره‌سازی است؛ آن هم در سنی که پختگی قلم و درک تصویری او نسبت به آثار دوره‌های قبل، نمود بیشتری یافته است. نمونه‌های مشابهی از این نوع منظره‌سازی در آثار دیگری از کمال‌الملک چون «منظره سرخه حصار و عمارت ناصریه» (۱۳۰۳ ق)، «اردوی دولتی» (۱۲۹۹ ق) و یا «اردوگاه در کنار رودخانه» (۱۳۰۰ ق) که اکنون در موزه مجلس شورای اسلامی نگهداری می‌شوند، دیده می‌شود. این منظره به مجموعه ۳۷ قطعه‌ای از مناظر نقاشی شده توسط کمال‌الملک در ارتباط با معدود نقاشی‌های منظره شناخته شده از چند دهه قبل از سفر کمال‌الملک به اروپا در سال ۱۸۹۸ است که روایتگر مهارت روزافزون هنرمند در ترکیب‌بندی و به‌کارگیری تکنیک‌های نقاشی اوست.

در مقام دوم صدرنشینان بیشترین رشد در میان ده اثر برتر اثر عقاب نایبای بهمن محمص است تابلوی «عقاب کور» می‌تواند اشارتی به شعر «عقاب نیل» باشد که نیما در سال ۱۳۰۸ سروده است. نیما در این شعر عقاب کور و پیری را توصیف می‌کند که جوجه‌هایش می‌بایست راه او را ادامه دهند.

در اثر حاضر نیز بهمن محمص، عقاب کوری را به تصویر کشیده که با هیبت تندیس‌وار، مهیب و سهمناک خود نشانی از تلخی و دشواری زیستن در محیطی ناپایدار، مضطرب و مسموم را به بیننده القا می‌کند که شاید در این برهه تاریخی گریزی از آن نبوده نباشد. عقاب سهمگین بر تخم‌هایش نشست، به امید تولدی دوباره و اوج‌گیری پرندگان کوچکی که زاده می‌شوند و به زودی بر پهنای آسمان به پرواز درمی‌آیند. کوری عقاب همچون جامعه‌ای که چشم بر پیرامون خود بسته و محمص عمری را در رصد این سکوت پر صدای سخت جانکاه گذرانده، نشان از آینده مبهم و غفلتی تاریخی دارد. بر مبنای یک برداشت تاریخی از این خوانش اثر محمص می‌توان گفت مانع از شکل‌گیری فضای فکری آزاد و چند قطبی می‌گردد. اشکال پیچ در پیچی چون مارهایی به هم تافته، نوباوگان عقاب را در بر گرفته‌اند، عقاب نایبای در سکوت سنگینی که بر اثر حکم‌فرمات، خود را در برابر فرزندی که قرار است متولد شوند، بی‌دفاع می‌بیند.

مسئله تکنیک، رنگ‌گذاری و ساخت زمینه اثر، از ویژگی‌های مهم در آثار بهمن محمص محسوب می‌شود. همان طور که در این اثر دیده می‌شود، رنگ‌های محمص، ماهیتی جسمانی و سنگین دارند؛ به طوری که این سنگینی، گویی عناصر تصویر شده را با جاذبه‌ای شدید بر سطح بوم ثابت کرده است. عقاب و جوجه‌هایش چون یک میراث باستانی هزاران ساله، حالتی تندیس‌گون، مسخ شده و سنگی به خود گرفته‌اند. مثل اغلب آثار هنرمند، تنها به پس‌زمینه‌ای تکرنگ اکتفا شده است؛ تا بدین ترتیب با افقی نامعلوم، عقاب بر بلندای کوهی در ناکجاآباد تصور شود. در فیلم مستندی که از محمص ساخته شده، به خوبی دیده می‌شود که او چطور با قلم‌موهای سرپهن، درشت و زیر، زمینه کارهایش را می‌سازد و نقاشی را سرانجام با همان قلم به پایان می‌رساند. حالا در چنین پس‌زمینه‌ای، عقاب سخت در چارچوب اثر گرفتار آمده و به ظاهر خواسته‌ای جز جستن ندارد و افسوس که در

این خواسته ناتوان است. باقی میزان افزایش قیمت نسبت به تخمین اولیه در رده بندی منظور شده است. پرفروش ترین و گران ترین اثر این دوره حراج مانند سال های پیشین به سهراب سپهری تعلق گرفت، اثر بی نام از مجموع درختان سهراب با قیمت 3 میلیارد و صدمیلیون تومان چکش خورد. ده اثر برتر در جدول فوق قابل مشاهده است. همچنین مودار فروش سایر آثار را مشاهده کنید.

دستاوردهای حراج:

حراج تهران در هفتمین دور خود به فروش کلی 26 میلیارد و 113 میلیون تومان دست یافت که با توجه به برآورد اولیه خود که 20 میلیارد و 620 میلیون تومان بود، رقمی معادل 27% افزایش نرخ فروش را در عرصه معاملات آثار هنری رقم زد. این حراج نسبت به حراج های پیشین رشد چشم گیری داشته، تنها حراجی که رقمی نزدیک به حراج هفتم تهران کسب کرده است حراج پنجم تهران بود که با تعداد 80 اثر 25 میلیارد فروش را رقم زده بود. اما رقم کلی فروش به نسبت تعداد آثار ارائه شده در آن با حراج هفتم قابل مقایسه نخواهد بود، چرا که آثار دوره هفتم به طور میانگین بهایی معادل با 362 میلیون تومان را به دست خواهند آورد و در پنجمین حراج تهران با 80 اثر، بهای هر اثر به طور میانگین برابر با 322 میلیون رشدی 12 درصدی داشته است، همچنین فروش کلی حراج هفتم به ترتیب به نسبت قبلی خود رشدی 78 درصدی داشته است. فروش کلی و رشد صعودی حراج تهران را در جدول زیر مشاهده کنید.

ارائه 12 اثر هفتمین حراج تهران در مارکت بین الملل

از آثار برجسته موجود در این حراجی ها و آثاری که در حراج خانه های خارجی حضور داشته اند می توان دو اثر عقاب نابینا و مجسم شخصیت بهمن محمص را نام برد که به ترتیب در سال 2009 که در کریستیز دبی و دسامبر 2015 حراج آدرنورمن پاریس، ارائه شدند. همچنین اثر حسین زنده رودی سال 2014 در حراج ساتیز قطر که به همراه دو اثر منیر فرمانفرمایان در مرتبه آثار گران قیمت و زیر یک میلیاردی بودند و با قیمت 850 میلیون به فروش رسیدند. حسین زنده رودی در این اثر در ادامه تجربیات پیشین و در پی کشف ظرفیت های بصری و در عین حال رازآمیز موجود در هنرهای عامیانه و سنتی ایران و خلق اثری کاملاً انتزاعی بر مبنای الگوی تکرار است. وی با مطالعه و توجه به عناصر تکرارشونده در آثار هنری و کهن ایرانی - همچون طلسم های فلزی یا کاغذی - که در حافظه تاریخی و باورهای مردم ریشه داشتند، آثار پرکاری را خلق کرد و آن چنان پیش رفت که هرچه آثارش انتزاعی تر شد، مرز بین شکل نمایی و انتزاع مبهم تر شد. اثر حاضر نمونه شاخصی است از تجربیات زنده رودی در توجه و به کارگیری نقش مایه های هنرهای عامیانه و عناصر سنتی و فولکلوریک ایران که بعدها به نام «مکتب سقاخانه» تثبیت و تبیین شد. او که از اوایل دهه ۱۳۴۰ آثاری را مبتنی بر طلسم های ایرانی پدید آورده بود، در اواسط دهه پنجاه، متأثر از جداول علوم غریبه که در هنر سنتی و باورهای مردمی ریشه ای دیرینه دارد، آثار پرکاری به وجود آورد که مملو از اعداد، نوشته و اسامی بودند. وی در تابلوی خود که نمونه شاخصی است از این رویکرد، حجم فشرده ای از اعداد ریز و تکرارشونده را نشان می دهد که بر خطوط رنگارنگ متقاطع نوشته شده اند. در این تابلو زنده رودی همچون دیگر آثار ده پنجاه، از اعداد و حروف برای خلق مفهوم یا ایجاد محتوا استفاده نکرده، بلکه به دنبال ایجاد فرم است. در سراسر این تابلو اعداد و خطوط متقاطع (جدول مانند)، فضایی سرشار از شور و هیجان را به نمایش می گذارند. حاصل کار ساختاری است از رنگ و نقش مایه ها که با دقت تنظیم شده و با هر تغییری در عناصر رنگی و ترکیب بندی شان، منشی متفاوت می یابند. این دوره از آثار او همواره موفقیتی چشمگیر در بازارهای داخلی و بین المللی داشته اند، همانند اثر حاضر که پیش از این در سال ۲۰۱۶ در حراج کریستیز به قیمت ۳۰۷۵۰۰ دلار به فروش رسیده است.

اثر چهارمی که علاوه بر حراج هفتم تهران در حراج های خارجی شرکت داشت، اثر بدون عنوان سیراک ملکونیان در حراج بونامز لندن، تابلویی به صورت دولته با ابعادی متفاوت که علاوه بر پیوستگی و ارتباط با یکدیگر، هر کدام می تواند در حکم اثری واحد مورد ارزیابی قرار گیرد. ساختار کشیده و امتداد یافته دو تابلو در کنار هم، نگاه بیننده را از افقی به افق دیگر می کشاند که در تضاد با حرکت عمودی خطوط است. بیننده گویی در برابر چشم انداز وسیعی قرار گرفته که تمایل به رشد و بالندگی دارد.

پنجمین اثر راه یافته به مارکت بین الملل پنج خرمالوی نارنجی بروی رومیزی راه راه آبی، اثر لیلی متین دفتری است که در ژوئن 2016 در حراج آدرنورمن حضور داشت؛ همچنین دو اثر محمد احصایی که به در حراج کریستیز دبی در سال 2015 و در آوریل ۲۰۱۴ در حراج بونامز لندن شرکت داشتند آثار احصایی حاصل از تلاش هنرمند در ایجاد نشانه هایی تصویری و نه گزاره های معنایی، با تأکید بر فرم حروف در نهایت به ثمر رسیده و در میان آشفتگی حروف، پیکره های سیال و رقصانی مجسم

شده که روایتی هماهنگ از واقعیتی خیال‌انگیز را در گستره خطوط کشیده و منحنی‌های درهم تنیده به تصویر کشیده شده است.

هشتمین اثر، اثر 2.5 میلیاردی پرویز تناولی است که در آوریل 2010 در حراج کریستیز دبی؛ این اثر یکی از شاخص‌ترین نمونه‌های مجسمه «شاعر» است که همه مفاهیم و نمادهای شکلی دیوارها، قفس و ضریح را در خود جای داده است. این اثر گویی مجموعه کاملی از دلمشغولی‌های پرویز تناولی است که یک‌جا، در اثری واحد گرد آمده است. در یک نگاه کلی شاعر عنوان مجموعه‌ای از یادمانی‌ترین مجسمه‌های پرویز تناولی و از نظر شکلی یکی از متنوع‌ترین سری آثار اوست. این مجموعه خیلی فراتر از دیگر آثار وی، از درون‌مایه‌ای رمانتیک برخوردار بوده و عمیقاً بر رابطه معناشناختی شعر و هنر استوار است. مجسمه‌های شاعر در مرز میان یک پیکره واقعی و انتزاعی قرار دارند و در واقع بیشتر از یک فیگور، معادلی نشانه‌ای و حجمی برای مفاهیم و استعاره‌های ادبی ارائه می‌کنند. هنگامی که هنرمند از پرنده‌ای برای نمایش سر شاعر استفاده می‌کند یا قفلی را در بدن قفس مانند او جای می‌دهد، مشخص است که او به همان اندازه که به دغدغه‌های مجسمه‌سازی معطوف است، به نمادها و کنایه‌های شاعرانه نیز توجه دارد. اثر حاضر از جهت دیگری نیز در میان آثار پرویز تناولی دارای اهمیت بسیار است. مجسمه «شاعر و قفس» اثری یونیک و اتفاقی خاص در کارهای این هنرمند است. پیکره ایستاده مجسمه، قامت شاعر را می‌سازد و در میان قلب او قفسی جای گرفته که می‌تواند سینه شاعر باشد که بلبل کلام می‌بایست از آن رها شود. سر شاعر چون نقشمایه‌های ظریف و بیجان اسلیمی‌ها جلوه‌گر شده است. پرویز تناولی زمانی که مدرنیسم به سختی از سوی جامعه ایرانی درک می‌شد، با مجسمه‌هایش راه عبور از مدرنیسم را پیشنهاد کرد. می‌توان گفت اقبالی که به هنر معاصر ایران در سطح بین‌المللی صورت گرفته است تا حدی مدیون مسیری است که او در قالب آثارش پیشنهاد کرده است.

نهمین اثر، اردوگاه همایونی "کمال‌الملک" بود که سال 1996 در حراج کریستیز لندن ارایه شد و گران‌ترین اثر کلاسیک نیز هم بود، اردوگاه همایونی محمد غفاری به همراه "بهجت صدر" توسط موزه هنرهای معاصر خریداری شد، به گفت - ملانوروزی مدیرکل هنرهای تجسمی معاونت هنری وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی- اثر کمال‌الملک به دلیل اینکه قبل از سفرش به فرنگ ایجاد شده اهمیت فراوانی داشته و خرید اثر بهجت صدر هم برای اینکه آغازی برای خریدهای جدید از هنرمندان معاصر برای موزه باشد توسط موزه هنرهای معاصر خریداری شد.

دهمین اثر، اثر درختان سهراب سپهری در اکتبر 2014 کریستیز دبی متعلق به مجموعه‌ای که از اواخر دهه ۱۳۴۰ شروع شدند و این تابلو یکی از اولین نمونه‌های این مجموعه بود، آثار دیگر، اثر انتزاعی ناصر عصار اکتبر 2008 در حراج کریستیز، طبیعت بیجان منوچهر یکتایی در اکتبر 2016 حراج ساتنیز، واح - پرویز کلانتری از نمونه‌های شاخص کارنامه هنری پرویز کلانتری و متعلق به دهه پایانی زندگی پرویز کلانتری بود که در اکتبر 2015 در حراج کریستیز دبی ارایه شد.

منبع:

کاتالوگ هفتمین حراج تهران